

MIÉRT MARADNAK KI?

Egy vizsgálat tanulságai

Iskolából kimaradni, vagy ahogyan általában mondják, „lemorzsolódní” — mint köztudott —, vagy anyagi vagy tanulmányi okokból lehet. Ha egy diák megbukik, esetleg többször is, nincs más út, abba kell hagynia a tanulást. Akkor sincs más út — sajnos —, ha a tanulóhoz szükséges pénz hiányzik.

Az okok

Egyáltalán nem mindegy azonban, ki miért marad ki. Ezért is nagy jelentőségű az a vizsgálat, amelyet a tanárképző főiskolán ezzel kapcsolatban éppen a napokban fejeztek be. A jelentés készítői — Bor Pál főigazgató-helyettes, Elek József osztályvezető, dr. Főrizs Sándor adjunktus, Halász Tibor adjunktus és Hegedűs András főigazgató — különös tekintettel a fizikai dolgozók gyerekeire egyrészt azt vizsgálták, ki miért, anyagi vagy tanulmányi okból hagyja-e abba tanulmányait, másrészt magától értetődőleg azt, hogy miképpen lehet a kimaradások számát csökkenteni.

A munkás-paraszt származású tanulók felvételt tekintve a főiskolán egyáltalán nem katasztrófális a helyzet, sőt jobb az átlagnál. 1965-től 67-ig a felvétel között a fizikai dolgozók gyerekeinek száma 50 százalékról 68 százalékra nőtt. Azóta ez a szám visszaesett, de egyszer sem csökkent az induló érték alá. S ez majdnem tíz százalékkal több, mint a 41,8 százalékos országos átlag!

Ezek a számok azt mutatják — ezt egyébként a jelentés is hangsúlyozza —, hogy a főiskolának a felvételekkel kapcsolatban is vannak tennivalói. De mit mutatnak a lemorzsolódás számai? 1965-67-ben a kimaradtak 63 százaléka volt munkás vagy paraszt származású, vagyis alig valamivel több, mint felvételtör. A következő három évben 58,7 százalékra csökkent ez a szám, de a helyzet lényegében nem változott: a felvétel között is kevesebben voltak a hátrányos helyzetűek. A kimaradtak száma tehát ebben a kategóriában egyrészt lényegében azonos volt a felvételi arányszámmal, másrészt 1965-től

egyenletesen és fokozatosan csökkent.

A rossz tanulók kimaradnak

De mi a kimaradások oka? A jelentés adatai szerint a vizsgált időszakban 30,5 százalék egyszerűen „kibukott”, s lényegében a többiek is a tanulás nehézségeitől futamodtak meg. A lemorzsolódások 87 százaléka a rossz tanulmányi eredmények miatt következett be.

Anyagi okok ebben a folyamatban csekély szerepet játszottak. A jelenlegi állami támogatással, aki képes rá, tanulhat. Sőt, még a nehezebb anyagi helyzetnek is többnyire a rossz tanulmányi eredmény az előidézője. A rossz tanuló kikerül a kollégiumból, csökken az ösztöndíja stb.

Ami a legfontosabb

Ennek ellenére a főiskola a hátrányos helyzetű tanulók segítségével magától értetődik nemcsak a pedagógiai munkát, hanem a szociális támogatást is állandóan napirenden tartja. Az ösztöndíjak a kollégiumi férőhelyek elosztását ennek a követelménynek megfelelően szervezik. De azért a tanári kar tudatában van annak, hogy a lemorzsolódás ellen leghatékonyabban pedagógiai segítséssel lehet és kell küzdeni. Ennek megfelelően dolgozták ki az intézkedési tervet, amely egyebek között a csoportvezető tanárok, a KISZ-szervezeteket patronáló tanárok, a kollégiumok, a tanszékek és a tanulmányi osztályok munkáját szabályozza. Többek között előírja például, hogy a tanszékek egyéni foglalkozásokkal is segítsék a hátrányos helyzetűeket, hogy a kollégiumokban a felső évesek segítsék a rászorulókat, hogy a különféle tanulmányi kérelmek elbírálásában vegyék figyelembe a hátrányos helyzetet.

A jelentés természetesen nem csak a főiskola helyzetét vizsgálta. De nyilvánvalóan vannak másutt is hasznosítható tanulságai.

Ö. L.

Jancsó Miklós-émlékünnepély az orvostudományi egyetemen

Dr. Kerpe-Fronius Odön kapta az emlékérmét

Az 1966-ban elhunyt Jancsó Miklós professzor emlékére emlékérmét és jutalmat alapított a Szegedi Orvostudományi Egyetem. A díj odaítélésére először 1968-ban került sor; az emlékérem és jutalom újabb átadása alkalmából tegnap, kedden délután rendeztek ünnepséget az orvostudományi egyetem természeti klinikájának előadótermében.

Az emlékünnepély résztvevőit dr. Tóth Károly rektor köszöntötte, majd dr. Szekecs László tudományos rektorhelyettes ismertette dr. Kerpe-Fronius Odön akadémikus, Kossuth-díjas egyetemi tanár, a budapesti II. sz. gyermek-klinika igazgatójának, a Jancsó-émlékrem új birtokosának életpályáját, tudományos munkásságát. Mint elmondotta, dr. Kerpe-Fronius professzor többek között a csecsemőkori sorvadás témakörének feldolgozásában ért el kiemelkedő eredményeket. Kutatásairól két könyvben, másfél száz dolgozatban adott számot, s emellett társszerzője még számos más tudományos munkának is. A kitüntetettet 1948-ban választotta levelező tagjává a Magyar Tudományos Akadémia, 1951-ben Kossuth-díjjal tüntették ki, 1966-ban megkapta a Munka Erdemrend arany fokozatát, 1969-ben a rostocki orvosegyetem díszdoktorává fogadta, 1970-ben pedig a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja lett.

A bemutató szavak után — a hagyományokhoz híven — dr. Kerpe-Fronius Odön megtartotta emlékülőadását a „Koraszülöttek acidosisa” címmel.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után dr. Tóth Károly rektor átnyújtotta a Jancsó-émlékérmét a kitüntetettnek, aki meleg szavakkal köszönte meg a Szegedi Orvostudományi Egyetem elismerését.

*

A Jancsó Miklós emlékünnepély után lapunk munkatársa nyilatkozatot kért dr. Kerpe-Fronius Odön Kossuth-díjas akadémikustól.

Somogyi Károlyné felvétele
Dr. Kerpe-Fronius Odön emlékülőadását mondja. Mellette dr. Tóth Károly rektor

— Sok személyes kapcsolat fűz a Szegedi Orvostudományi Egyetemhez — mondotta a professzor —, így többek között dr. Ivanovics György, dr. Boda Domokos egyetemi tanárokat mondhatom jó barátomnak. Ugyancsak bensőséges barátság fűzött Jancsó professzorhoz is, akinek az emlékére alapított érmét meg lehetett volna adni, a megtisztelés szép jeleként vettem át. Ami tudományos munkámat illeti, ebben továbbra is az újszül-

ött kor kóréleti kérdéseivel kívánok foglalkozni, annál is inkább, mivel az orvostudományban jelenleg nagyon fontos, mondhatni központi kérdés az újszülöttek és koraszülöttek egészségének megvédése. Noha az utóbbi időben az újszülöttek és koraszülöttek életének megmentéséért már nagyon sokat tett az orvostudomány, a különböző csecsemőbetegségek leküzdése terén még továbbra is sok a tennivaló.

A. L.

Kezdeményezés a nők tanulása érdekében

Tanácskozott az SZMT nőbizottsága

A Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának nőbizottsága fontos kérdésekről tanácskozott tegnap, kedden Szegeden, az SZMT-székházban. Részt vett a megbeszélésen dr. Horváth Károlyné, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának és Buknicz Sándorné, az MSZMP városi bizottságának nőfelferense, Turai Zoltán, az SZMT titkára, Ménesi Imréné, a SZOT nőbizottságának tagja.

A napirenden szerepelt a megye textil- és vasipari üzemiben dolgozó nők gazdasági, szociális és kulturális helyzetének, valamint a szakszervezeti választások eredményeinek összegezése. A témát Szalma Gézáné, az SZMT nőfelferése terjesztette elő. Kedves Andrásné iskolai igazgató a felnőttek általános iskolai oktatásáról, az ezzel kapcsolatos új lehetőségekről, s a szükséges formákról szólt. Társadalmi jelentőségű javaslatot terjesztett a nőbizottság elé a háromévi gyermekgondozási szabadságukat igénybe vevő fiatal anyák továbbtanulására. A nőbizottság felismerte ennek jelentőségét, pártolón törekszik megvalósítására. Az utóbbi években csökkent az érdeklődés a felnőttek körében a tanulás iránt, különösen Szegeden egyre kevesebben jelentkeznek elmulasztott általános iskolai tanulmányaik befejezésére. Szegeden jelenleg

mindössze 340 felnőtt végzi az általános iskolát, holott ezreknek nincs még meg az általános iskolai végzettsége. Természetesen egyidejűleg sokkal kevesebb a tanulni akaró nők száma is. Pedig arányuk az utóbbi öt esztendőben megkétszereződött a megye iparában.

A csökkenő érdeklődés elérésére új oktatási keretek létrehozását tervezik. Központi szervezésű, önálló iskolát, önálló tanszettel. Az új forma, amelyben az általános iskolás felnőttek tanulhatnak, az osztályozó vizsgára előkészítő tanfolyam lenne. Az új tevénytől indítanák. Ebben kevesebb kötelező megjelenéssel terhelik majd a folyton időhiánnyal küzdő felnőtt tanulókat, és egyben több lehetőséget adnak az egyéni korreptálásra. Eddig még ki nem használt kitűnő lehetőség az, hogy a háromévi gyermekgondozási szabadságukat töltő anyák közül tanulásra biztassák azokat, akik még nem vették el az általános iskolát. Országos mozgalommal lehetne szélesíteni ezt a kezdeményezést.

Szalma Gézáné bejelentette: a megye nőbizottsága még ebben a hónapban gyakorlatilag foglalkozik a kérdéssel. Közölte, hogy az eredményesebb öszi beiskolázáshoz a Hazafias Népfront szegedi bizottsága is felajánlotta segítségét. Cs. M.

Győztes szegedi rejtvényfejtők

Balassagyarmat, Budaörs, Pécs, Szekszárd, Szombathely és Szeged válogatott rejtvényfejtői vettek részt a szegedi Juhász Gyula Művelődési Központ rejtvényversenyén, amelyen megjelent a Fűles című hetilap képviselőjében Tiszai László főszerkesztő és Bednár József szerkesztő is. A fejtett rejtvényeket a Fűles munkatársai készítettek erre az alkalomra.

A csapatküzdelem során azonos pontszámmal Szeged

és Szekszárd végzett az első helyen, őket követte a pécsi, a szegedi második, a szekszárdi második és a szombathelyi együttes.

Az egyéni versenyt Szakáll Antal (Szeged) nyerte. Apró Mihály szekszárdi és az ugyancsak szegedi Házy László előtt. A legjobbak a Fűles ajándékait kapták. A szegedi városi tanács művelődési osztálya által felajánlott értékes könyveket a pécsiek nyerték el.

Apropó

Annak a levélnek az aprópénzjából írunk ismét az aprópénzről, melyet Juhász Ferenc (Hajós utca 25/a) olvasónktól kaptunk. Az a kellemetlenség, hogy villamosbérlet váltásakor többszörösen sorba kellett állnia, mert csak papírpénze volt, őt érte. De jó néhány olvasónk panaszkodott már arra — többször is írtunk erről —, hogy vajmi nehéz nálunk nem kerék — tehát nem valamely hírességünk arcképét viselő — pénzzel fizetni. S ha valaki mégis ragaszkodik ahhoz, hogy fizet? Akkor ember legyen a talpán: neki kell váltania.

Ismét szólunk: aprópó — nem lehetne ezt udvariasabban? Például úgy, hogy mindig akadjon aprópénz, ahol szükséges? Vagy úgy, hogy ne az menjen váltani, aki fizet, hanem az, aki elfogadja?

Galambepepe

A magyar költészetből jól ismerjük Toldi Miklóst, akinek tudvalevőleg nem volt galambpepeje, ezért néha haragudott is. Ilyenkor legfőképpen azt mondták rá: epés ember. S — ismét egy irodalmi analógia — tréfas haragját Karinthy Ferenc is ilyen cím alatt zúdította a jelen korra, hogy: Epepe. Az utóbbinak, persze, inkább a halandzs nyelvhez van köze, mint ahhoz a szervhez, amellyel a galamb nem rendelkezik — háziállatársá, a tyúk, annál inkább.

Olyannyira epések a mai tyúkok, hogy egyik vásárlójuk, Lakatos Antalné (Szóreg, Petőfi u. 131.) ezt szövegezte: „Nagyon szomorú tapasztalatok és epés hangulatok birtokában. Mert nem elég az, hogy a frissen vágott (vagy fagyasztott) baromfi máját ki kell dobni — bár azzal együtt vette meg az ember —, né-

ha még az is megcsúszik, hogy az epéhez közel eső hús nagy része élvezhetetlen, mert az első osztályú csirkeből sem vágják ki ezt a bosszantó szövetet, amely szétfakadva — szállítás vagy egyéb nyomorgatás közben —, sok háziasszony vasárnapját keseríti meg.

Csirkét írtunk, de olvasónk ezt is megkérdőjelezi: az úgynevezett csirkeaprólék öreg tyúklábakból áll, meg apró csirkecsontokból. Ha valaki levest főz ebből az olcsó egyvelegből, akkor gondolnia kell arra, hogy milyen karkülönbség van különböző részei között. S mi lesz ezek után az ebed? Jó néhány muzeális láb és leves, amelyhez — ha mégis valahol elveszne az epe — izesítőként ezt ajánlja e héti (ehető?) reklámunk. Hogy kinek? Természetesen a csirkét reklámozó ételipariparnak.

Ki mit tud Magyarországról? — Milánóban

Evek óta rendszeres kiállítás a milánói vásáron a Magyar Országos Idegenforgalmi Tanács. Mivel Olaszországban is egyre növekszik az érdeklődés hazánk idegenforgalmi nevezetességei iránt — az elmúlt évben 36 százalékkal több turista érkezett —, az Országos Idegenforgalmi Tanács idén, április második felében, minden eddigénél nagyobb, 80 négyzetméteres kiállítási pavilonnal szerepel Milánóban. A kiállítási pavilonban nem csupán idegenforgalmi fotókat és filmeket mutatnak be, hanem naponta „Ki mit tud Magyarországról?” vetélkedők hívják fel a figyelmet hazánk idegenforgalmi nevezetességeire.